

Høringsnotat - forslag om opphevelse av forskrift om vedtekter for Norsk Romsenter og forslag til ny forskrift om tilskudd til nasjonale følgeprogrammer som forvaltes av Norsk Romsenter

Innhold

1. Innledning	1
2. Bakgrunn	2
3. Gjeldende forskrift.....	2
4. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?	5
4.1. Orientering om oppdatering av hovedinstruksen for Norsk Romsenter	6
5. Hvilke tiltak er relevante?	8
6. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?	9
7. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?	10
8. Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?	11
8.1. Bestemmelser som foreslås flyttet fra retningslinjene for følgemiddelordningen til den nye forskriften	11
8.2. Bestemmelser fra retningslinjene for følgemiddelordningen som ikke flyttes til den nye forskriften.....	12
8.3. Nærmere om tildelingskriterier.....	14
8.4. Nærmere om begrunnelsesplikt og klageadgang.....	14
9. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?.....	15
10. Økonomiske og administrative konsekvenser.....	16
11. Forslag til ny forskrift	16

1. Innledning

Dette høringsnotatet dreier seg om hva som bør forskriftsfestes som følge av at Norsk Romsenter (NRS) ikke lenger har et styre, og innholdet i den nye forskriften til erstatning for gjeldende forskrift om vedtekter for Norsk Romsenter.

Etter gjeldende forskrift er det styret til Norsk Romsenter som har vedtakskompetanse i tildelingssaker knyttet til tilskuddsordningen for nasjonale følgemidler. Nå er vedtakskompetansen flyttet til administrasjonen. Som følge av dette foreslår departementet at det gjøres endringer i dagens unntak fra klageadgang og begrunnelsesplikt ved denne tilskuddsordningen. Videre foreslår departementet at bestemmelsene som gjelder rettigheter og plikter for tilskuddsøkere til nasjonale følgemidler forskriftsfestes. Departementet foreslår at gjeldende forskrift oppheves og erstattes med ny forskrift om tilskudd til nasjonale følgeprogrammer som forvaltes av Norsk Romsenter.

Utformingen av høringsnotatet har tatt utgangspunkt i kravene til utredning etter statens utredningsinstruks.

2. Bakgrunn

Norsk Romsenter er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter underlagt Næring- og fiskeridepartementet (NFD). Norsk Romsenter er nettobudsjettert og hadde fram til utgangen av 2019 et styre. Departementet vurderte i 2019 styrets rolle og kom fram til at ordningen med styre hadde begrenset nytte for etaten og for departementet. Ordningen med styre ble derfor avviklet fra og med 2020.

Styrets ansvar og oppgaver er regulert i vedtektene for Norsk Romsenter. Disse er forskriftsfestet i forskrift 12.12.2003 nr. 1571 om vedtekter for Norsk Romsenter, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 12. desember 2003 med hjemmel i Stortingets plenumsvedtak av 18. juni 2003 og lov av 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 24 fjerde ledd og § 28 fjerde ledd.

Henvisingen til forvaltningslovens § 24 fjerde ledd og § 28 fjerde ledd har sammenheng med at forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang ikke gjelder for enkeltvedtak fattet av Norsk Romsenter i sammenheng med tildeling av nasjonale følgemidler, jf. forskriftens § 7 fjerde ledd bokstav e. Dette er en søknadsbasert tilskuddsordning som forvaltes av Norsk Romsenter over kap. 922, post 72. I 2020 ble det bevilget 22,2 mill. kroner til romrelatert teknologi- og tjenesteutvikling over denne posten. Ordningen er ment å styrke konkurranseevnen til norsk romrelatert næringsliv og bidra til utvikling av rombaserte varer og tjenester som kan dekke norske brukerbehov. Målgruppen for ordningen er norske bedrifter og forskningsmiljøer som har eller kan få leveranser til internasjonal romrelatert virksomhet eller til anvendelsesområder av stor betydning for Norge.

Særbestemmelsene om unntak fra klageadgang og begrunnelsesplikt ved denne tilskuddsordningen er regulert i gjeldende forskrift. Øvrige forhold ved tilskuddsordningen reguleres i egne retningslinjer, Retningslinjer for ordningen med offentlig tilskudd til nasjonale følgeprogrammer, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 01.07.2014. Retningslinjene følger som vedlegg til dette høringsnotatet.

3. Gjeldende forskrift

Gjeldende vedtekter for Norsk Romsenter er vedtatt gjennom forskrift 12.12.2003 nr. 1571 om vedtekter for Norsk Romsenter. Forskriften har følgende ordlyd:

Forskrift om vedtekter for Norsk Romsenter

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 12. desember 2003 med hjemmel i Stortingets plenumsvedtak av 18. juni 2003 og [lov av 10. februar 1967](#) om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) [§ 24](#) fjerde ledd og [§ 28](#) fjerde ledd. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet.

§ 1. Formål

Norsk Romsenter skal være statens strategiske, samordnende og utøvende organ for å sikre en effektiv utnyttelse av verdensrommet til beste for det norske samfunn.

Norsk Romsenters formål er, i samsvar med Regjeringens retningslinjer og til gagn for og i samarbeid med næringsliv, forskning og offentlige etater og norske interesser for øvrig, å:

- a) medvirke til å utvikle og samordne norsk romvirksomhet,*
- b) samordne departementenes interesser og behov innen romvirksomhet,*
- c) utarbeide forslag til samordnet langtidsprogram for romvirksomhet i Norge og å framlegge dette for Nærings- og handelsdepartementet,*
- d) forvalte Norsk Romsenters ressurser og fordele de bevilgede midler fra staten og andre på en effektiv måte,*
- e) ivareta Norges interesser i samarbeid med andre lands romrelaterte organisasjoner og internasjonale organisasjoner og medvirke til å samordne norsk romvirksomhet med slik internasjonal virksomhet,*
- f) forvalte statens eierinteresser i aksjeselskaper innenfor romsektoren,*
- g) arbeide for å imøtekomme brukerbehov innenfor romsektoren.*

§ 2. Styrende organer

Norsk Romsenter ledes av et styre og en administrerende direktør. Styret kan ha et rådgivende organ (rådet). Begge kjønn skal være representert med minst 40% i styrende organer.

§ 3. Styrets oppnevning, sammensetning, funksjonstid og godtgjørelse

Norsk Romsenters styre skal bestå av 5 medlemmer og 2 (numeriske) varamedlemmer. Varamedlemmer skal innkalles og har stemmerett når de ordinære styremedlemmer har forfall.

Styret oppnevnes av Nærings- og handelsdepartementet. Styremedlemmer oppnevnes for en periode på 4 år. Styrets leder og nestleder utpekes av departementet. Medlemmene kan gjenoppnevnes, men ingen kan sitte sammenhengende i styret i mer enn to perioder.

I interne administrative saker suppleres styret med en representant for de ansatte.

Godtgjørelse til styrets medlemmer fastsettes av Nærings- og handelsdepartementet.

§ 4. Styrets møter

Styrets leder eller den hun/han bemyndiger blant styremedlemmene, innkaller til styremøte. Det skal innkalles til styremøte hvis det forlanges av minst 2 av medlemmene. Styret er beslutningsdyktig når minst 4 av medlemmene, deriblant lederen eller nestlederen, er tilstede. Administrerende direktør deltar i styremøtene uten stemmerett.

Styrets leder, eventuelt nestleder, leder styremøtene.

Styrets beslutninger fattes med simpelt flertall. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Det skal føres protokoll over møtene.

Nærings- og handelsdepartementet skal etter styrets møter få tilsendt styrets saksdokumenter og protokoll over møtene.

§ 5. Styrets oppgaver

Styret har ansvaret for Norsk Romsenter, leder dets virksomhet på statens vegne, og er ansvarlig overfor departementet.

Følgende oppgaver tilligger styret:

- a) Utarbeide samlet langtidsprogram for norsk romvirksomhet.*
- b) Utarbeide arbeidsprogram og budsjett for kommende år og framlegge dette for Nærings- og handelsdepartementet. Deltakelse i nye internasjonale programmer med økonomiske forpliktelser utover inneværende budsjettår skal forelegges departementet.*
- c) Ansette og avsette administrerende direktør.*
- d) Styret har ansvaret for Norsk Romsenters strategi, og for at denne blir lagt til grunn for Romsenterets arbeid.*
- e) Vedtaksfullmakt i bevilgningssaker.*

§ 6. Administrerende direktør

Administrerende direktør tilsettes av styret for en periode på 6 år, med adgang til fornyet ansettelse en gang etter ekstern kunngjøring. Styret fastsetter etter samråd med departementet administrerende direktørs lønn og øvrige vilkår, basert blant annet på åremålskontrakt som regulerer arbeidsforholdet. Administrerende direktør leder Romsenterets administrasjon og har ansvar for at administrasjonen iverksetter styrets vedtak. Styret fastsetter nærmere instruks for administrerende direktør.

§ 7. Status, organisering og fullmakter

Norsk Romsenter er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, underlagt Nærings- og handelsdepartementet.

Norsk Romsenter organiserer selv sin virksomhet.

Prinsipielle spørsmål og spørsmål av politisk karakter skal legges fram for Nærings- og handelsdepartementet.

I tillegg til det som ellers går fram av disse vedtektene, innebærer Norsk Romsenters forvaltningsstatus følgende:

- a) *Tilsettingsforholdene i Norsk Romsenter reguleres av tjenestemannslovens og tjenestetvistlovens bestemmelser.*
- b) *Virksomheten ved Romsenteret nettbudsjetteres. De årlige bevilgningene dekker bidrag til internasjonal romvirksomhet, nasjonale følgeprogrammer og administrasjon av forvaltningsorganet.*
- c) *Romsenterets budsjett og regnskap skal følge budsjettåret for statsregnskapet. Riksrevisjonen skal revidere Romsenterets regnskap.*
- d) *Romsenterets regnskap og årsmelding sendes Nærings- og handelsdepartementet.*
- e) *For vedtak i Romsenteret gjelder ikke forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang. For tjenestemannssaker gjelder likevel forvaltningsloven og regler gitt i medhold av denne.*
- f) *For Romsenteret gjelder de fullmakter og retningslinjer som er fastsatt i den til enhver tid gjeldende hovedinstruks om økonomiforvaltning.*

§ 8. Vedtekter

Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å endre Norsk Romsenters vedtekter. Styret skal bli forelagt forslag til endringer for uttalelse. Styret kan fremme forslag til endringer i vedtektene overfor Nærings- og handelsdepartementet.

§ 9. Ikrafttredelse

Forvaltningsorganet Norsk Romsenter etableres og disse vedtekter trer i kraft 1. januar 2004.

4. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Hva er problemet?

- Dagens forskrift er utdatert som følge av at Norsk Romsenter ikke lenger har et styre. Dette gjelder særlig §§ 2-5 i forskriften. Disse bestemmelsene blir nå overflødige og vil utgå.
- Avskaffelse av styret innebærer at den tidligere to-trinns-modellen for behandling av søknader knyttet til tilskuddsordningen for nasjonale følgemidler opphører. To-trinns-behandlingen gikk ut på at styret fattet vedtak om tilskudd etter forberedelse fra administrasjonen. Etersom denne to-trinns modellen er falt bort, er det behov for revurdere de gjeldende unntakene fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang slik de er regulert i dagens forskrift § 7 bokstav e.
- Flere av bestemmelsene i dagens forskrift er av administrativ karakter og krever ikke forskriftsfesting. I tillegg har de vært regulert både i dagens forskrift og departementets hovedinstruks for Norsk Romsenter, og det har vært en del duplisering og inkonsistenser mellom disse. Dette gjelder særlig §§ 1, 6 og 7 i forskriften som inneholder bestemmelser om formål, administrerende direktør samt status, organisering og fullmakter.
- Bestemmelser om følgemiddelordningen som ut fra sitt innhold burde vært fastsatt i forskrifts form, er i dag i hovedsak regulert i retningslinjer for ordningen med offentlig tilskudd til nasjonale følgeprogrammer. Disse retningslinjene er fastsatt av Nærings-

og fiskeridepartementet. De er således ikke forskriftsfestet. Det er kun unntakene fra begrunnelsesplikt og klageadgang som i dag er forskriftsfestet.

Hva vil vi oppnå?

- Et oppdatert og ryddigere regelverk for regulering av Norsk Romsenter. Departementet gjør rede for sitt arbeid med ny hovedinstruks for Norsk Romsenter under punkt 4.1., da det er av relevans for utformingen av den nye forskriften.
- Å styrke rettighetene til tilskuddssøkere i sammenheng med at vedtakskompetansen for følgemiddelordningen er flyttet fra styret til administrasjonen.
- Færre styringsdokumenter og dermed en mer oversiktlig regelverk for styring av Norsk Romsenter.

4.1. Orientering om oppdatering av hovedinstruksen for Norsk Romsenter

Nærings- og fiskeridepartementet utarbeidet en ny hovedinstruks for Norsk Romsenter i 2020 i sammenheng med avviklingen av etatens styre. Her gjøres det nærmere rede for de bestemmelser hvor det er gjort justeringer med siktemål på å unngå duplisering og inkonsistenser mellom hovedinstruks og forskrift. Det gjelder spesielt bestemmelsene om formål, administrerende direktør samt status, organisering og fullmakter som også reguleres i dagens forskrift §§ 1, 6 og 7.

Etatens formål var regulert i tidligere hovedinstruks punkt 9 med følgende ordlyd:

9. Flerårige faglige føringer

Norsk Romsenter skal være statens strategiske, samordnende og utøvende organ for å sikre en effektiv utnyttelse av verdensrommet til beste for det norske samfunnet. Dette innebærer blant annet at Norsk Romsenter skal:

- *Være rådgiver for Nærings- og fiskeridepartementet og øvrige norske forvaltningsorganer i spørsmål som angår utvikling og bruk av romvirksomhet*
- *Følge opp norsk deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet på en måte som sikrer at Norges interesser ivaretas på en best mulig måte*
- *Gjennom rådgivning og forvaltning av offentlige tilskudd legge til rette for romrelatert næringsutvikling i Norge*
- *Gjennom rådgivning og forvaltning av offentlige tilskudd legge til rette for utvikling og bruk av romrelatert infrastruktur og tjenester som kan dekke nasjonale brukerbehov*
- *Gjennom samordning av ulike forvaltnings- og brukerinteresser legge til rette for effektiv nasjonal beslutningstaking i spørsmål som angår romvirksomhet*

I den nye hovedinstruksen er ovennevnte punkt splittet opp og lagt inn med følgende ordlyd:

2. Formål for Norsk Romsenter

Norsk Romsenter skal være statens strategiske, samordnende og utøvende organ for å sikre en effektiv utnyttelse av verdensrommet til beste for det norske samfunn.

3. Hovedoppgaver

Norsk Romsenter skal:

- *Være rådgiver for Nærings- og fiskeridepartementet og øvrige departementer og forvaltningsorganer i spørsmål som angår utvikling og bruk av romvirksomhet.*
- *Følge opp norsk deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet på en måte som sikrer at Norges interesser ivaretas best mulig.*
- *Gjennom rådgivning og forvaltning av offentlige tilskudd legge til rette for romrelatert næringsutvikling i Norge.*
- *Gjennom rådgivning og forvaltning av offentlige tilskudd legge til rette for utvikling og bruk av romrelatert infrastruktur og tjenester som kan dekke nasjonale brukerbehov.*
- *Gjennom samordning av ulike forvaltnings- og brukerinteresser legge til rette for effektiv nasjonal beslutningstaking i spørsmål som angår romvirksomhet.*

Beskrivelsen av formål og hovedoppgaver i den nye hovedinstruksen er i hovedsak en videreføring fra gjeldende forskrift. Nødvendige oppdateringer er imidlertid gjort, i form av at utdatert innhold er tatt ut. Dette gjelder bestemmelsene om langtidsprogram for romvirksomhet og om forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper. På denne bakgrunn er det ikke lagt opp til regulering av etatens formål og hovedoppgaver i forslaget til ny forskrift.

Leder av virksomheten var omtalt i tidligere hovedinstruks punkt 7 med følgende ordlyd:

7. Leder av virksomheten

NRS ledes av et styre og en administrerende direktør. Det vises for øvrig til forskrift om vedtekter for Norsk Romsenter.

I den nye hovedinstruksen er dette punktet regulert med følgende ordlyd:

9. Leder av virksomheten

Administrerende direktør har den daglige ledelsen av Norsk Romsenter, og er ansvarlig overfor departementet for etatens måloppnåelse, eget ansvarsområde og den interne styringen jf. pkt. 11 nedenfor.

Administrerende direktør tilsettes av Kongen i statsråd for seks år med adgang til fornyet tilsetning én gang. Ansettelsesforholdet reguleres i arbeidskontrakten mellom administrerende direktør og Nærings- og fiskeridepartementet som arbeidsgiver.

Hovedendringen her er knyttet til opphevelsen av styret og at administrerende direktør med dette er etatens øverste leder. Som følge av at dette er regulert i den nye hovedinstruksen, foreslår departementet at denne reguleringen ikke videreføres i den nye forskriften.

Bestemmelsen om status, organisering og fullmakter i gjeldende forskrift var gjentatt i tidligere hovedinstruks punkt 5 med følgende ordlyd:

5. Myndighet og ansvar til virksomheten

Norsk Romsenter skal være statens strategiske, samordnende og utøvende organ for å sikre en effektiv utnyttelse av verdensrommet til beste for det norske samfunn.

Prinsipielle spørsmål, og spørsmål av politisk karakter, skal legges frem for Nærings- og fiskeridepartementet.

NRS er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Dette innebærer blant annet at virksomheten er nettobudsjettert. Virksomheten kontrolleres av Riksrevisjonen og er underlagt det statlige bevilgningsreglementet og Reglement for økonomistyring i staten. De ansatte er statstjenestemenn.

I den nye hovedinstruksen er dette innarbeidet med følgende ordlyd:

4. Tilknytningsform

Norsk Romsenter er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Dette innebærer at virksomheten ved NRS er nettobudsjettert. NRS beholder eventuelle ubrukte midler ved årets slutt og kan benytte egne inntekter til sitt formål og bestemme fordelingen av kostnader på drift og investeringer. De årlige bevilgningene dekker bidrag til internasjonal romvirksomhet, nasjonale følgeprogrammer og administrasjon av forvaltningsorganet. NFD gir budsjettdisponeringsmyndighet gjennom årlige tildelingsbrev med de fullmakter som følger med. Romsenterets budsjett og regnskap skal følge budsjettåret for statsregnskapet. Virksomheten kontrolleres av Riksrevisjonen. De ansatte er statsansatte. Tilsettingsforholdene reguleres av statsansattelovens og tjenestetvistlovens bestemmelser.

Innholdet i gjeldende forskrift § 7 om status, organisering og fullmakter er med dette ajourført i den nye hovedinstruksen med ett unntak. Dette gjelder forskriftens § 7 bokstav e, om at forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang ikke gjelder for vedtak knyttet til den nasjonale følgemiddelordningen. Unntaket fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang i dagens forskrift innebærer i praksis at det ikke er adgang til å klage på tildelinger under følgemiddelordningen. Norsk Romsenter er heller ikke pliktig til å begrunne sine vedtak om tildeling av følgemidler. Ettersom bestemmelsene om begrunnelsesplikt og klageadgang har betydning for private personers prosessuelle rettigheter, kan de ikke overføres til hovedinstruksen, men må fortsatt vedtas i forskrifts form. Departementet foreslår endringer i disse unntakene, og dette blir nærmere behandlet under kap. 8.4.

5. Hvilke tiltak er relevante?

To alternative tiltak er relevante. Begge går ut på å erstatte dagens forskrift med en ny forskrift som innbærer enten at:

- 1) Innholdet i forskriften kun omfatter de bestemmelsene som regulerer plikter og rettigheter til private knyttet til tilskuddsordningen med nasjonale følgemidler. Dette vil omfatte aktuelle bestemmelser fra dagens retningslinjer for følgemiddelordningen samt eventuelle unntak fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang fra dagens forskrift. De administrative bestemmelsene legges inn i tildelingsbrevet til Norsk Romsenter.

eller at

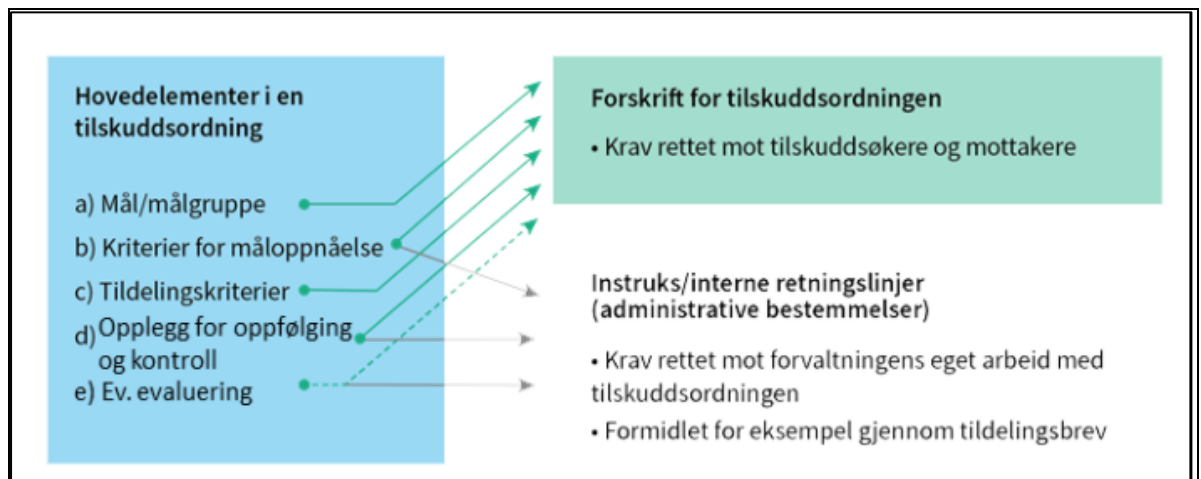
- 2) De administrative bestemmelsene knyttet til tilskuddsordningen med nasjonale følgemidler tas også inn i forskriften, i tillegg til de bestemmelsene som krever forskrifts form slik det er lagt opp til under tiltak 1. Tiltak 2 innebærer således at hele innholdet i retningslinjer for følgemiddelordningen legges inn i forskriften.

6. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Det er hovedsakelig to prinsipielle spørsmål man må ta stilling til i vurdering av de to alternative tiltakene:

- 1) *Innhold av forskrifts karakter skal fastsettes som forskrift*
Ifølge forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og c, skal bestemmelser som regulerer rettigheter eller plikter for den private, fastsettes i forskrifts form. Det er ikke behov for at forskriften skal være mer omfattende enn nødvendig og omfatte annet innhold som ikke krever forskrifts form. Denne type innhold vil typisk være innhold som retter seg mot forvaltningen, og som ikke er bestemmende for rettigheter og plikter til private.
- 2) *Deler av tilskuddsregelverk som retter seg mot private skal fastsettes som forskrift*
Ifølge Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 6.2.3, skal vedtak knyttet til tilskuddsregelverk som gjelder rettigheter og plikter til en eller flere personer forberedes og fastsettes etter bestemmelsene om forskrifter i forvaltningsloven kapittel VII. Departementet kan, dersom det finner det hensiktsmessig, fastsette hele regelverket som forskrift.

Veiledningsnotatet til Direktoratet for økonomistyring (DFØ) om forvaltningslovens og økonomiregelverkets krav til utformingen og forvaltningen av statlige tilskuddsordninger av 18.november 2020 gjennomgår nærmere hvilke deler av et tilskuddsregelverk som typisk vil være forskrifter. Her framgår det at mål og tildelingskriterier vil være viktige elementer i en tilskuddsforskrift, mens kriterier for måloppnåelse, opplegg for oppfølging og kontroll samt evaluering dels kan være interne instruksjoner til forvaltningen og dels vil kunne nødvendiggjøre vilkår overfor tilskuddsmottakere. Hvis tilskuddsregelverket fastsetter vilkår overfor tilskuddsmottakere for å gjøre forvaltningen i stand til å følge opp og kontrollere tiltaket, vurdere måloppnåelsen og evaluere ordningen, vil disse oftest være bestemmende for tilskuddsmottakers rettigheter og plikter. I slike tilfeller vil også disse hovedelementene ha forskrifts innhold. Figuren nedenfor gir en illustrasjon på kravene til utforming av statlige tilskuddsordninger.

Kilde: DFØs veiledningsnotat om forvaltningslovens og økonomiregverkets krav til utformingen og forvaltningen av statlige tilskuddsordninger av 18. november 2020.

7. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Nærings- og fiskeridepartementet, Norsk Romsenter og tilskuddssøkere til den nasjonale følgemiddelordningen forvaltet av Norsk Romsenter blir berørt av tiltakene.

I det følgende redegjøres det for de positive og negative virkningene av de to alternative tiltakene:

Tiltak 1:

- Tilskuddssøkernes rettigheter og plikter samles i ett dokument – den nye forskriften. Disse er i dag spredt på gjeldende forskrift og retningslinjer for følgemiddelordningen fastsatt av departementet. En samlet oversikt over rettigheter og plikter antas å gi større rettsklarhet for tilskuddssøkerne.
- Det er en mer arbeidskrevende prosess å endre bestemmelser som er forskriftsfestet enn om de er fastsatt administrativt av departementet. Under dette tiltaket legges det opp til at de administrative bestemmelsene knyttet til den nasjonale følgemiddelordningen innarbeides i tildelingsbrevet til Norsk Romsenter. Det vil da være enklere å oppdatere og endre disse bestemmelsene ved behov, enn hvis de hadde vært fastsatt i forskrifts form.

Tiltak 2:

- Forskriften blir mer omfattende enn nødvendig siden bestemmelser som ikke krever forskriftsform også reguleres i forskriften. Det antas at dette vil gjøre det mer krevende for tilskuddsmottakerne å orientere seg om sine rettigheter og plikter i det de er sammenblandet med administrative bestemmelser som retter seg mot Norsk Romsenter.
- Forskriftsfesting av de administrative bestemmelsene som gjelder forvaltningens eget arbeid med tilskuddsordningen, vil innebære at det blir mer tungvint å endre disse enn hvis de hadde vært innarbeidet i tildelingsbrevet til Norsk Romsenter, som er tilfellet under tiltak 1.

8. Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Departementet anbefaler tiltak 1, som går ut på at bestemmelsene som gjelder rettigheter og plikter til tilskuddssøkerne til følgemiddelordningen reguleres i forskrift. Dette gjelder både bestemmelsene om begrunnelsesplikt og klageadgang fra dagens forskrift og de bestemmelsene fra retningslinjene for følgemiddelordningen som krever fastsettelse i forskrifts form. Øvrige bestemmelser fra retningslinjene for følgemiddelordningen som retter seg mot forvaltningens eget arbeid med tilskuddsordningen, innarbeides i tildelingsbrevet til Norsk Romsenter

Med dette tiltaket oppnår man en helhetlig forskrift som kun omfatter innhold som er bestemmende for tilskuddsøkernes rettigheter og plikter. Det vil da være enkelt for tilskuddssøkere å få en helhetlig oversikt over alle krav som vil stilles i forbindelse med tilskuddstildelingene.

Øvrige bestemmelser som gjelder forvaltningens eget arbeid med tilskuddsordningen innarbeides i tildelingsbrevet til Norsk Romsenter. Det vil da være enkelt å endre disse bestemmelsene ved behov, enn om disse var forskriftsfestet.

Nedenfor gjør departementet nærmere rede for hva som videreføres fra retningslinjene for følgemiddelordningen i forslaget til ny forskrift og departements forslag til endringer i unntak for begrunnelsesplikt og klageadgang. Gitt departements plan om å innarbeide øvrige av dagens retningslinjer for følgemiddelordningen i Nærings- og fiskeridepartements tildelingsbrev til Norsk Romsenter, vil departementet også kort redegjøre for dette.

8.1. Bestemmelser som foreslås flyttet fra retningslinjene for følgemiddelordningen til den nye forskriften

Bestemmelsene som foreslås flyttet fra retningslinjene for følgemiddelordningen til den nye forskriften vurderes å være bestemmende for rettigheter og plikter til tilskuddssøkerne. Dette gjelder følgende punkter i retningslinjene:

- Punkt 1: Formål og målgruppe for tilskuddsordningen
- Punkt 3: Tildelingskriterier

Denne delen er i dag svært omfattende og tas ikke med i sin helhet. Vi foreslår at det i forskriften heller vises til retningslinjene for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon, fastsatt av EFTAs overvåkningsorgan. Det som gjengis av disse retningslinjene i forskriften er:

 - Definisjoner – disse er synkronisert med definisjonene som benyttes av Norges forskningsråd: [Betingelser for tildeling av statsstøtte \(forskningsradet.no\)](https://www.forskningsradet.no/betingelser-for-tildeling-av-statsstotte)
 - Hvilke prosjektkostnader tilskudd kan brukes til å dekke
 - Satser for maksimal tillatt støtteintensitet for prosjekter der tilskudd klassifiseres som statsstøtte etter EØS-avtalen – disse er også synkronisert med framstillingen som benyttes av Norges forskningsråd.
- Punkt 4: Krav til rapportering fra tilskuddsmottaker.
- Punkt 5: Oppfølging og kontroll, der dette vurderes å være bestemmende for plikter og rettigheter til tilskuddssøkere.

- Punkt 5, femte ledd: Immaterielle rettigheter (IPR)
- Punkt 6: Kunngjøring
Det framgår allerede av Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.1 at tilskuddsmidlene skal utlyses, samt at utlysningen skal foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som tilskuddsordningen er rettet mot. Det står imidlertid ikke noe om hva utlysningen skal inneholde. Vår vurdering er at utlysningens innhold har betydning for privates rettigheter og plikter, og bør derfor omtales i forskriften.
- Punkt 7: Krav til søknadsbehandling, andre avsnitt, herunder at Norsk Romsenter skal vurdere søknader utifra kvalitative vurderinger. Se nærmere omtale av dette under kap. 8.3 i dette notatet.
- Punkt 9: Regler om klagebehandling. Se nærmere omtale av dette under kap. 8.4 i dette notatet.
- Punkt 10: Tidsfrister for bortfall av tilsagn om tilskudd som ikke utbetales umiddelbart. Dette vil omtales under forskriftsutkast § 10 Reaksjoner.
- Punkt 11: Mulige reaksjonsformer dersom mottaker gir uriktige opplysninger. Dette vil omtales under forskriftsutkast § 10 Reaksjoner
- Krav til søknaden. Disse bestemmelsene er nå nevnt flere ulike steder i retningslinjene for følgemiddelordningen, og vil nå samles under forskriftsutkast § 7 Krav til søknaden.

8.2. Bestemmelser fra retningslinjene for følgemiddelordningen som ikke flyttes til den nye forskriften

Noen av bestemmelsene fra retningslinjene for følgemiddelordningen vil ikke bli flyttet til den nye forskriften, enten fordi de allerede framgår av Bestemmelser om økonomistyring i staten eller fordi de vil kunne fastsettes i departementets tildelingsbrev til Norsk Romsenter. Dette gjelder:

- Punkt 2: Kriterier for måloppnåelse
Disse kriteriene vil framgå av departementets tildelingsbrev til Norsk Romsenter. I 2020 ble mål- og resultatstyringssystemet (MRS) for Norsk Romsenter revidert, med nye mål og styringsindikatorer. Fra og med 2021 skal Norsk Romsenter rapportere som følgende for å belyse måloppnåelsen med tilskuddsordningen for nasjonale følgemidler:

Delmål 2: Romvirksomhet utnyttes for nyskaping og omstilling også utenfor romnæringen
Norsk Romsenter skal arbeide for at norske bedrifter og forsknings- og teknologimiljøer, også utenfor romnæringen, i økende grad utnytter romrelatert forskning, teknologi og tjenester for nyskaping og omstilling i næringslivet.

Indikator	Utdypende beskrivelse og målemetode	Rapporteringskrav
Indikator 1 Kontrakter som fremmer nyskaping og omstilling i og utenfor romnæringen	Kvalitativ vurdering av hvordan innvilgede kontrakter bidrar til nyskaping og omstilling i næringslivet. Vurderingen baseres bl.a. på en gjennomgang av innvilgede følgemidler og statistikk fra ESA. I denne sammenheng kan det vises til konkrete eksempler der NRS har fungert som et virkemiddel for å fremme nyskaping og omstilling.	- Antall og andel kontrakter av totalt antall nye kontrakter som bidrar til omstilling og nyskaping - Kontraktvolum - Beskrivelse av kontraktene med en vurdering av hvordan de bidrar til

Indikator 2 Nye aktører med følgemiddel- eller ESA-kontrakter	Beskrivelse av nye aktører som har kommet til med følgemiddel- eller ESA-kontrakter suppleres med en kvalitativ vurdering av hvordan disse bidrar til nyskaping og omstilling i næringslivet.	nyskaping og omstilling i næringslivet - Antall og beskrivelse av nye aktører - Beskrivelse av prosjektene - hvilke nye produkter, tjenester og komponenter utvikles. - Hvordan dette vurderes å bidra til nyskaping/omstilling i næringslivet -Kontraktvolum
---	---	---

Departementets vurdering er at de nye indikatorene gir gode kriterier for måloppnåelse når det gjelder å måle effekten av følgemiddelordningen. Eventuelle justeringer av indikatorer knyttet til nasjonale følgemidler vil vurderes ved behov.

- Punkt 5: Oppfølging og kontroll

Øvrige administrative bestemmelser under dette punktet som ikke er bestemmende for rettigheter eller plikter til tilskuddssøkere tas ikke inn i den nye forskriften, men heller vurderes innarbeidet i tildelingsbrevet til Norsk Romsenter.

- Punkt 7: Krav til søknadsbehandling, første avsnitt

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.2 omtaler allerede behandling av søknader om tilskudd. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt.

- Punkt 8: Tilskudds- og avslagsbrev

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.3 fastslår allerede hva tilskuddsbrevet skal inneholde. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt.

- Punkt 12: Rapportering til departementet

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.7 omtaler allerede rapportering til departementet. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt. Kravene til rapportering vil framgå av departementets tildelingsbrev til Norsk Romsenter.

- Punkt 13: Rutiner for registrering av tilskudd i forhold til bevilgning og tilsagnsfullmakt

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.4 omtaler allerede registrering av vedtak om tilskudd. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt.

- Punkt 14: Vilkår og rutiner for utbetaling og behandling av eventuelt for mye utbetalt tilskudd

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.5 og omtaler allerede utbetaling og tilbakebetaling av tilskudd. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt.

- Punkt 15: Internkontroll hos tilskuddsforvalteren

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.3.8.1 omtaler allerede internkontroll hos tilskuddsforvalteren. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt.

- Punkt 16: Evaluering

Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.5 slår fast at departementet og tilskuddsforvalteren skal sørge for at det gjennomføres evalueringer. Departementet har

ansvar for at tilskuddsordninger blir evaluert. Frekvens og omfang av evalueringer skal bl.a. ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordningen. Vi foreslår derfor at denne omtalen utgår for å unngå unødvendig duplisering og eventuelle inkonsistenser på sikt. Evalueringer av tilskuddsordningen vil framgå av departementets tildelingsbrev til Norsk Romsenter.

8.3. Nærmere om tildelingskriterier

Norsk Romsenter definerer tildelingskriterier ifm utlysning av tilskuddsmidlene. Følgende fem hovedkriterier ble lagt til grunn ifm utlysning av midlene for 2021:

- 1) Nytte og vesentlighet - hvorvidt prosjektet bidrar til nytte og verdi for søkere, underleverandører, sluttbrukere og kunder. Hvorvidt prosjektet støtter opp under viktige samfunnsoppdrag eller posisjonerer norske aktører for kontrakter i internasjonale romprogrammer.
- 2) Innovasjonshøyde - hvor innovativt og nyskapende resultatet av prosjektet er for søker, potensielle kunder og i forhold til konkurrenter. Hva slags innovasjon prosjektet sikter på (f.eks. produkt. eller tjenesteinnovasjon)
- 3) Teknologi – hvorvidt valget av teknologi bidrar til å nå prosjektmålene. Hvor mye det omsøkte prosjektet bidrar med i utvikling av denne teknologien (f.eks. *technology readiness level* – TRL).
- 4) Gjennomføringsevne - kompetanse, kapasitet og finansiering som er tilgjengelig for å gjennomføre prosjektet. Veien fra det konkrete prosjektet fram til ferdig produkt eller tjeneste hos fremtidige kunder.
- 5) Addisjonalitetsgrad og ringvirkninger - hvorvidt følgemiddelstøtte er avgjørende for gjennomføring av prosjektet eller bidrar til at andre midler utløses til prosjektet. Hvilken betydning prosjektet kan ha utover nytten for søkeren selv, gjennom positive ringvirkninger hos og utvikling av andre norske aktører.

Departementets vurdering er at det ikke vil være hensiktsmessig at disse tildelingskriteriene slås fast i den nye forskriften, da det er ønskelig å opprettholde fleksibiliteten med å kunne endre tildelingskriteriene ved behov, avhengig av de til enhver tid gjeldende målsetningene for norsk romvirksomhet. Vi foreslår derfor at Norsk Romsenter på samme måte som tidligere definerer tildelingskriteriene ifm. utlysning av tilskuddsmidlene. I forskriften slås det fast at tildelingskriteriene utformes med utgangspunkt i formålet med tilskuddsordningen og i lys av de til enhver tid gjeldende nasjonale målsetningene for norsk romvirksomhet.

8.4. Nærmere om begrunnelsesplikt og klageadgang

Unntaket i dagens forskrift fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang innebærer at Norsk Romsenter ikke er pliktig til å begrunne sine vedtak om tildeling av nasjonale følgemidler. Det er heller ikke adgang til å klage på vedtakene fattet av Norsk Romsenter til Nærings- og fiskeridepartementet.

Bakgrunnen for dette vedtaket stammer fra 2003, da Nærings- og handelsdepartementet innhentet samtykke fra Justisdepartementet til det ovennevnte unntaket i forbindelse med omdanning av Norsk Romsenter fra stiftelse til forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. I

denne sammenheng viste Nærings- og handelsdepartementet til at omdanningen av Norsk Romsenter fra stiftelse til forvaltningsorgan ikke innebærer noen vesentlig endring av Romsenterets oppgaver eller mål. Departementet ønsket derfor i hovedsak å videreføre Norsk Romsenters rammebetingelser og arbeidsform. Unntak for Norsk Romsenter fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang var etter departementets vurdering en naturlig videreføring av eksisterende praksis og regelverk. Departementet mente videre at det var av avgjørende betydning at Norsk Romsenters unntak fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt og klageadgang ble videreført. I den sammenheng ble det lagt vekt på at Norsk Romsenters fordeling av offentlige midler i stor grad er basert på skjønn og subjektive kriterier og markedsvurderinger. Videre var det av betydning at Norsk Romsenters kompetanse er unik i nasjonal sammenheng og at departementet ikke besitter den nødvendige fagspesifikke kompetansen som kreves i dette tilfellet. Det ble også vist til at avgjørelser i enkeltsaker i Norsk Romsenter tas av styret etter forberedelse fra Romsenterets administrasjon. Dette sikret etter departementets vurdering en tilfredsstillende søknadsbehandling.

I forslaget til ny forskrift ønsker departementet ikke å videreføre unntaket fra begrunnelsesplikt. Vi mener at det vil være uheldig for tilskuddssøkere dersom de ikke får begrunnelse for vedtaket, spesielt dersom de får avslag på søknad. Vi foreslår derfor ikke å videreføre unntaket fra forvaltningslovens bestemmelser om begrunnelsesplikt i den nye forskriften.

Når det gjelder unntaket fra klageadgang, foreslår vi at unntaket skal gjelde adgangen til å klage på Romsenterets faglige skjønnsutøvelse. Begrunnelsen for dette er på samme måte som tidligere, at Norsk Romsenter besitter faglig spisskompetanse på romområdet som er unik i nasjonal sammenheng. Departementet besitter ikke tilsvarende kompetanse til å overprøve Romsenteret faglige skjønnsutøvelse. Vi foreslår imidlertid at det i den nye forskriften legges opp til at det vil være mulig å klage på feil ved saksbehandlingen og lovanvendelsen.

Forslaget om unntak i omfanget av klageretten etter forvaltningsloven innebærer at det må innhentes et nytt samtykke fra Justis- og beredskapsdepartementet før forskriften kan vedtas. Nærings- og fiskeridepartementet legger opp til at samtykke innhentes etter at forskriftsforslaget har vært på høring og vi har vurdert høringsinstansenes innspill til forslaget.

9. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

I første omgang er det viktig at høringsnotatet når ut slik at næringen får anledning til å komme med innspill og eventuelle innvendinger til forslaget. Når forskriften så trer i kraft, er det en selvsagt forutsetning at forskriften er synlig og lett tilgjengelig for den som skal følge den.

En annen forutsetning er at Justis- og beredskapsdepartementet gir et nytt samtykke til eventuelle unntak fra forvaltningslovens bestemmelser om klageadgang.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte endringen i bestemmelsene om begrunnelsesplikt og klageadgang, vil kunne innebære administrative konsekvenser for Norsk Romsenter knyttet til kravet om begrunnelse av tilskuddsvedtak og for Nærings- og fiskeridepartementet knyttet til klagebehandling, hva gjelder feil ved saksbehandlingen og lovanvendelsen. Forslaget forutsettes inndekket innenfor gjeldende budsjettammer.

11. Forslag til ny forskrift

Forskrift x. måned 2021 om tilskudd til nasjonale følgeprogrammer som forvaltes av Norsk Romsenter

Fastsatt ved kgl.res. xx.xx.2021 med hjemmel i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28 fjerde ledd. Fremmet av Nærings- og fiskeridepartementet.

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder Norsk Romsenters forvaltning av tilskuddsordningen for nasjonale følgeprogrammer.

§ 2. Formål og målgruppe for tilskuddsordningen

Formålet med tilskuddsordningen er å:

- a) bidra til å styrke konkurranseevnen til norsk romrelatert næringsliv, slik at Norge kan høste fra og nyttiggjøre seg norsk medlemskap i Den europeiske romorganisasjonen (ESA), den Europeiske Unions (EUs) romprogram og andre internasjonale samarbeidsarenaer for romvirksomhet.
- b) bidra til å utvikle rom- og satellittbaserte varer, tjenester og anvendelser for å dekke nasjonale offentlige behov på en effektiv og kostnadsbesparende måte, inkludert deltagelse i utviklingsprosjekter fra offentlige virksomheter og etater.
- c) gjennom kompetanseheving bidra til å gjøre norsk romrelatert næringsliv konkurransedyktig i et internasjonalt marked.

Målgruppen er norske bedrifter og forskningsmiljøer som har eller kan få leveranser til internasjonal romrelatert virksomhet, både på grunnlag av Norges medlemskap i ESA og på grunnlag av kontrakter i det ordinære kommersielle rommarkedet, innen EUs satsing på tjenesteutvikling eller anvendelsesområder av stor betydning for Norge. Ordningen skal operere innenfor teknologiintensive nisjer, og den skal bidra til å utvikle norske høyt teknologiske miljøer.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Grunnforskning*, eksperimentelt eller teoretisk arbeid som fortrinnsvis utføres med sikte på tilegnelse av ny kunnskap om de underliggende årsakene til fenomener og observerbare fakta, uten at det tas sikte på direkte kommersiell anvendelse.
- b) *Industriell forskning*, planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på tilegnelse av ny kunnskap og nye ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester, eller med sikte på en betydelig forbedring av eksisterende produkter,

prosesser eller tjenester. Dette omfatter utforming av komponenter til sammensatte systemer og kan omfatte utvikling av prototyper i et laboratoriemiljø eller i et miljø med simulerte grensesnitt mot eksisterende systemer samt av pilotprosjekter, når det er nødvendig for den industrielle forskningen og særlig for å validere allmenn teknologi.

- c) *Eksperimentell utvikling*, tilegnelse, kombinerings, utforming og bruk av eksisterende vitenskapelige, teknologiske, forretningsmessige og andre relevante kunnskaper og ferdigheter med sikte på å utvikle nye eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan også omfatte for eksempel virksomhet som tar sikte på begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester.
- d) *Forundersøkelser*, evaluering og analyse av et prosjekts potensial med det formål å støtte beslutningsprosessen gjennom en objektiv og rasjonell påvisning av dets sterke og svake sider, muligheter og trusler, identifisere hvilke ressurser som kreves for å gjennomføre det, og til slutt vurdere dets utsikter til å lykkes.

§ 4. Hva det kan gis tilskudd til

Norsk Romsenter fastsetter reglene for støtteberettigede kostnader og støtteintensitet i de prosjektene der slik støtte ikke vil kunne regnes som statsstøtte etter EØS-avtalen.

Hvis støtte til et prosjekt klassifiseres som statsstøtte etter EØS-avtalen, kan tilskudd brukes til å dekke følgende prosjektkostnader i henhold til EFTAs overvåkningsorgans retningslinjer for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon:

- personalkostnader
- kostnader til utstyr og instrumenter
- kostnader til bygninger og grunn
- kostnader til kontraktsforskning, teknisk kunnskap og patenter
- ytterligere overheadkostnader som er direkte knyttet til prosjektet
- driftskostnader som materialer og forsyninger

Det er en forutsetning at ovennevnte kostnader er direkte knyttet til prosjektet, og at det kun dekkes kostnader som påløper i prosjektperioden. Norsk Romsenter kan i hvert enkelt tilfelle beslutte at visse kostnader ikke vil bli dekket.

§ 5. Tildelingskriterier for å fastsette størrelsen på tilskuddet

Tilskuddsbeløpets størrelse fastsettes etter Norsk Romsenters frie skjønn med utgangspunkt i de tildelingskriteriene som fremgår av de årlige utlysningene av tilskuddsmidlene. Formålet med tilskuddsordningen og de til enhver tid gjeldende nasjonale målsetningene for norsk romvirksomhet er bestemmende for utforming av tildelingskriteriene.

Prosjekter som mottar støtte som klassifiseres som statsstøtte etter EØS-avtalen, må oppfylle krav angitt i retningslinjene for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon slik de er vedtatt av EFTAs overvåkningsorgan.

Hvis et prosjekt får offentlig støtte fra mer enn én kilde, må støtten akkumuleres slik at Norsk Romsenter kan vurdere effekten av den samlede offentlige støtte til prosjektet.

Støtteintensiteten for hver støttemottaker skal ikke overstige:

- a) 100 % av de støtteberettigede kostnadene for grunnforskning,
- b) 50 % av de støtteberettigede kostnadene for industriell forskning,
- c) 25 % av de støtteberettigede kostnadene for eksperimentell utvikling,
- d) 50 % av de støtteberettigede kostnadene for forundersøkelser.

Støtteintensitetene for industriell forskning og eksperimentell utvikling kan imidlertid økes opp til en høyeste støtteintensitet på 80 % av de støtteberettigede kostnadene på følgende måte:

- a) med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for små bedrifter,
- b) med 15 prosentpoeng dersom ett av følgende vilkår er oppfylt:
 - i. prosjektet omfatter et faktisk samarbeid
 - mellom foretak der minst ett er en SMB, eller utføres i minst to medlemsstater eller i en medlemsstat og en stat som er part i EØS-avtalen, og ingen foretak alene står for mer enn 70 % av de støtteberettigede kostnadene, eller
 - mellom et foretak og en eller flere organisasjoner for forskning og kunnskapsformidling, der den/de sistnevnte alene står for minst 10 % av de støtteberettigede kostnadene og har rett til å offentliggjøre sine egne forskningsresultater,
 - ii. resultatene av prosjektet får omfattende spredning gjennom konferanser, publikasjoner, åpne datakilder eller programvare med gratis eller åpen kildekode.

Støtteintensitetene for forundersøkelser kan økes med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for små bedrifter.

§ 6. Utlysning av tilskuddsmidler

Utlysningen skal inneholde:

- a) formål med tilskuddsordningen og målgruppe
- b) krav som gjelder for å kunne få innvilget søknaden (tildelingskriterier)
- c) informasjon om maksimal støtte/-sats
- d) informasjon om at søknader skal skrives på standard søknadsskjema og ha original underskrift, evt. krav til elektronisk signatur
- e) hvilke opplysninger søknaden må inneholde for at det i første fase skal kunne konstateres om søknaden faller inn under ordningen
- f) vilkår overfor tilskuddsmottaker (inkl. informasjonsplikt i etterhånd og revisorgodkjenning av prosjektregnskaper)
- g) informasjon om at det kan iverksettes tiltak for å kontrollere at tilskuddet brukes i samsvar med formålet
- h) søknadsfrist

§ 7. Krav til søknaden

Krav til søknaden skal fremgå av de årlige utlysningene av tilskuddsmidler. En søknad skal alltid:

- a) dokumentere at tilskuddet vil ha utløsende effekt for gjennomføring av prosjektet

- b) angi all annen offentlig støtte gitt til samme prosjekt
- c) angi FoU-kategori (grunnforskning, industriell forskning, eksperimentell utvikling eller forundersøkelser)

Norsk Romsenter kan kreve at søkeren gir andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere søknaden, enn de som fremgår av utlysningen og den mottatte søknaden.

§ 8. Rapporteringsplikter

Tilskuddsmottaker skal rapportere om utviklingen i prosjektet og framlegge revisorgodkjent regnskap for det aktuelle prosjektet. Kravet til revisorgodkjent regnskap gjelder ikke virksomheter som revideres av Riksrevisjonen. Norsk Romsenter kan fastsette ytterligere rapporteringsplikter i tilskuddsbrevet. Hyppighet på rapporteringen fra tilskuddsmottaker skal framgå av tilskuddsbrevet.

§ 9. Oppfølging og kontroll

Norsk Romsenter skal følge opp overfor tilskuddsmottaker dersom innrapportert informasjon er ufullstendig eller ikke oversendes til rett tid.

Norsk Romsenter skal gi nødvendig tilbakemelding til tilskuddsmottaker om dennes rapportering og treffe tiltak dersom kontrollen avdekker muligheter for uregelmessigheter.

Norsk Romsenter kan kontrollere at betingelsene for tilskuddet og vilkårene i tilskuddsbrevet er oppfylt gjennom å:

- d) be om de opplysningene og den dokumentasjonen som er nødvendig for kontrollen
- e) innhente opplysninger fra andre myndigheter som har adgang til å utlevere opplysningene
- f) gjennomføre stikkprøvekontroll for prøving av data som ligger til grunn for innrapportert informasjon
- g) gjennomføre en nærmere regnskapsgjennomgang eller annen kontroll med at midlene har blitt nyttet som forutsatt, jf. Bevilgningsreglementets § 10.

§10. Immaterielle rettigheter (IPR)

IPR-rettigheter skal fordeles på deltakerne i et samarbeidsprosjekt etter deres bidrag, inkludert bidrag av immateriell art.

Ved konflikt om IPR, skal Norsk Romsenter identifisere og utnevne en uavhengig ekspert som skal foreta en gjennomgang av fordelingen mellom de involverte partene.

Dersom en tilskuddsmottaker som bedriver aktiviteter av økonomisk karakter, skulle ønske en større andel enn det deres bidrag tilsier, skal denne betale markedspris.

Dersom en tilskuddsmottaker skulle motta mer støtte enn sin andel basert på markedsverdi, kan det oppstå problematikk om tillatt støtteintensitet. Dette må i så fall hensyntas ved beregning av støtte.

§ 11. Reaksjoner

I de tilfeller der tilskuddsmottaker ikke kan dokumentere samtlige av de krav som er satt i tilskuddsbrevet innen utgangen av det andre kalenderåret etter at vedtaket om tilskudd ble gitt, vil vedtaket automatisk falle bort. I slike tilfeller skal utbetalt tilskudd kreves tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker gir uriktige opplysninger eller tilskudd ikke benyttes i samsvar med fastsatte betingelser for tildelingen, skal hele tilskuddet kreves tilbakebetalt, inkludert eventuelle påløpte renteinntekter.

§ 12. Administrasjon og klage

Norsk Romsenter fatter vedtak om tilskudd.

Departementet er klageinstans for vedtak om tilskudd fattet av Norsk Romsenter etter denne forskriften. Retten til klage omfatter ikke skjønnsutøvelsen til Norsk Romsenter for vedtak om tilskudd etter denne forskriften.

§ 13. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft x. xx 2021. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 12.12.2003 nr. 1571 om vedtekter for Norsk Romsenter.